

U g e s f r i s t

for

Norſſe Landmænd,

udgivet af J. Schröder.

No 33.

Løverdagen den 18de August 1860.

4de Aarg.

Indhold.

Af en norsk Landmands Dagbog. — Algerdyrkningssystemerne. — Inden- og udenlandiske Efterretninger.

Af en norsk Landmands Dagbog.

(Fortsettelse fra No. 32.)

Altter er en regnfuld Uge forløben, hvoriel det er indhostet og saagodt som intet Jordarbejde udrettet til den forestaaende Augustsæd. Kornet staar fremdeles kaalgront og det begynner at spøge for, at en stor Del Vaarsed ikke kan opnaa Modenhed. Paa enkelte Steder indtræder ogsaa Raadsheden ved Noden, og Algrenene se i det Hele taget syge ud paa stadtendt Jord. Poteterne lidet ogsaa af Weden; Knolderne viser sig ved at foges mørke i Centrum, hvorimod, saavidt vides, den egentlige Potetessygdom endnu ikke har indfundet sig.

Under saadanne Omstændigheder er det ikke at undres over, at Landmanden nu legger Plan til at indskrenke sit Folkeholt for kommende Host og Winter til det allernodtorftigste Antal. Alt for lenge har den hoie Daglon lig en terende Kereft fuget ham, og hvis Arbeideren, kan hende, tilwinters kommer til at suffe for Livsophold, saa kan han skynde sig selv deraf. Jeg tager denne Gang Anledning til at berøre Arbeidsklassens — de lose Tjeneres — Forhold til Gaardbrugerne.

Den løse Arbejdsskof uden Hus og Jord driver om og tjener den, der giver storst Daglon. Over Halvparten er paa disse Kanter nu omstunder Svenster, baade Mandfolk og Kvindfolk. De er udholdende i Arbeide; yderst noisomme paa egen Kost, men ogsaa yderst storslugne paa Gaardens Kost. Dagarbejde huer dem ikke, hvorimod de opsoeger alt Slags Aftordarbejde. Naar Gaardmanden — som saar — er nødt til paa Grund af det ustidige Hostveir at holde en stor Skof samlet som Dagarbejdere, og han saaledes ikke kan slippe Svensterne ind paa Aftordarbejde, men i Uveirsdagene maa sætte dem med Gaardens Husmænd til at rydde i Udmarken, saa ressicerer han snart Optoier. Svensterne ansær det som et Indgreb i deres Rettigheder, naar Arbeide ved Jordforbedringer fordres af dem

paa Dagarbejde, og det varer ikke lenger, forend Kosten ikke bliver dem god nok, Daglonnen for liden o. s. v. Man faar da skete dem ud — som det kalbes — for at de ikke skal faa Tid til at smitte den faste Arbejdsskof. Den Indvending kan jo kommes med: „Hvorfor ikke give Svenskerne Aftord i Uveir og Dagarbejde i godt Veir.“ Nei, svares hertil, Svenskernes dobbelte Husholdning — paa egen Kost til sine Tider, paa Gaardens Kost til andre — befatter man sig for; thi naar de svenske Arbejdere ved, at de i Mellemidler skal faa Kost paa Gaarden, saa fulster de sig formelig paa egen Kost, hvilken sidste i saadanne Mellemrum ikke er stort andet end Brod og Vandblanding. Paa Gaardens Kost tager de da igjen det Forsomte; men aldrig saa snart har de edt sig under, forend de ogsaa er ferdige til at forde Aftordarbejde igjen. Selv i Skofteekter bor Arbeideren ikke tillades at unddragte sig Kostholdet: thi hvad han ikke spiser det ene Maal, det tager han igjen i de folgende.

Det er i Sandhed et nedslagende Indtryk, Driftsherren faar af den løse Arbejdsskof. Arbeidernes Fordringer er ikke saa smaa endda. Vel undverer han en Mengde af de Livsbehageligheder, som han dog har Beilighed til at støffe sig; men dette sker, fordi han ikke har Smag for det Velbefindende, som den faste Tjener nyder ved at slutte sig til sit Herstab. Prov paa at tilbageholde en Del af Dagleierens Bon, for saaledes at frelse den fra de bayeriske Ølkneiper, saa at han ved Arbejdets Ende i den opsparede Sum kan faa en samlet Skilling til et Set nye Kleder til Vinteren og gennem Opfleddningen Smag paa Orden og Edruelighed. Hvis det lykkes, saa gratulerer jeg. Men det kan ogsaa hende, at man foruden idelig at purres for de ikke udbetalte Skillinger endog en vacker Dag faar høre, at Manden spørger efter Arbeide hos Naaboerne, og angiver, at han ikke kan holde ud, hvor han er, fordi hans Husbond er saa vrang at faa Penge af. Vordag faar Dagleieren sin Ugelon, Søndag drifker han den op. „Det var Buteljernes Skyld,“ siger han, „for de stod og skinte saa vakkert i Binduerne, at jeg syntes det var Synd at gaa dem forbi.“ Tilwinters kommer vel mangen en halvnoget Krop til at fremstille sig ved Kjøkkendoren med Bon om Mad og Arbeide. Da kan det nok gaa i Husbonden,

naar han tenker paa, hvorledes Høst blev bervedet, eller flere Maal Poteter blev staaende i Jorden, fordi Arbejdsmanden negtede at arbeide i Holtens Tid. Nu er han myg nok, lover Forbedring, men hvilker ved sig selv: „Er du forst fremfod til Baaren, saa Farvel, dagaard jeg.“ Den løse Arbejdsmands Opforsel er saadan, at man maa vere paa Post mod sig selv for ikke at forherde sine Hølelser mod ham. Spørg efter, hvordan Legdslemmen blev saa ussel og fattig, og i 9 af 10 Tilselde vil der svares, at han i de gode Dage var en uregjerlig Krop. Til Jon er han nu Pensionist med Hus, Kost og Kleder! Ser man noget lignende gjores for den hederlige Fattige, som blev trengende, fordi han gav vort Alt for at bringe sine Born frem og ellers opfyldte sine Pligter mod Samfund og Stat? Det kan ikke vere Haardhed men retfærdig Fordeling, om Gaardmanden raader over sit Gods saaledes, at han giver den flittige Arbeider højere Jon end denne paaregnede at funne faa, men negter at give for Dorene til de Fattige, i hvem han meget ofte gjenkender Folk, som i de vigtige Aaunetider freifede om i Skov og Mark som Bersankere, og som negtede rent ud at tage Risven eller Sigden, da det gjaldt om at redde det Ho og Korn, som han nu fordrer at faa sin Del af. Ikke for at straffe, men for at lede ham til Forbedring maa Tiggeren negtes Brodet; thi paa ham virker ikke Forestillinger; han maa selv opleve Setningen: „Som man reder, saa ligger man,“ forend han tror paa dens Sanhed.

(Fortsættet.)

Agerdyrkningssystemerne.

(Fortsættelse fra No. 32.)

§ 3. System med afverkende Ploieland og Fiskedamme.

Som et andet Middel til at dyrke Jorden uden Gjodning anvendes udenfor Lyons Porte, i la Dombes, et System, som bestaar i at dele Jordens Drift i to Perioder: saalænge den ene varer (to eller tre Aar) er Jorden bedækket med fiskerigt Vand; under den anden (et eller to Aar) er den opofret til Dyrkning af Havre og lellighedsvis Hvede. Ved dette System er det paavist, at Jorden gjores frugtbar ved de mere eller mindre dyndholdige Bande, som fra højere Steder samle sig i Dammene, ved de atmosfæriske Luftarter, som Regnvandet fører med sig, ved Levningerne af Vandplanter, Fiss og Insekter, endelig ved Exrementerne af Køegelet, som tilbringer Dagen med at vade omkring i Vandet helt op til Bugen.

Men et saadant System udfordrer visse helt specielle Betingelser. Der udfordres en vis Overflodighed af Vand, som let kan samles og opbevares, en bolgeformig Overflade, som af Naturen er delt i smaa snævre Bassiner, og som

fremdeles ere opstillede paa en Plan med svag Skraaning, saaledes at de kunstig kunne gjenemskæres ved Ercedemninger; en uigenemtrentengelig Undergrund; en ringe Befolning udbredt paa et stort Rum; et sterkt Forbrug af Fiss til en tilstrækkelig lommende pris. Man indser altsaa, at paa den Tid, da Saltvandsfloden paa Grund af den vanskelige Transport ikke kunde trænge ind i det Indre af Landet, da den religiøse Fasteliv strengt overholdtes, og da Befolkningen var lidet talrig, — at paa den Tid la Dombernes var lykkelig ved dette System. Men, andre Tider, andre økonomiske Betingelser.

§ 4. System med fort Brak.

Systemet med fort Brak uden Gjodsling har fundet Anvendelse ved det toaarige Sædfliste i visse Egne i det sydlige Fraufrig: Iste Aar Brak, 2det Aar Hvede, som giver $\frac{1}{2}$ til $\frac{2}{3}$ A. pr. Maal. Det forudsætter derfor en Jord, som enten gennem de Luftarter, den faar fra Atmosfæren, ellers ved Hjælp af sin gamle Mængde af organiske eller mineraliske Substanzer, som Ploiningen efterhaanden gjor optageelige for Planterne, selv kan gjeprette sin Frugtbarhed.

Vi maa nu med d' Gasparin bemærke, at jo længere man gaar mod Syd, desto rigere er Atmosfæren paa Ammoniaak. Derfor er dette for de sydlige Lande en Omstændighed, som i hoi Grad bidrager til, at Jorden, under Indflydelse af Brak og Atmosfærens Paavirkning, igjen kan faa de førelstofsholdige Substanzer, som den toaarige Hvedekultur fratager den.

Verjorderne udmarkte sig fremfor alle andre ved deres Evne til at tiltrakke Ammoniaken og beholde den i deres Porer. Der behoves ogsaa store Forstud af Gjodning til at mætte disse Jorder og bringe dem til det Punkt, hvor Gjodningen frembringer hele sin Nuttevirkning. De behove nødvendigvis en Reproduktionsmængde, en vis Gjodningsmængde for sig selv. Men paa den anden Side er det Tilseldet, at de ere vanskeligere at udtonne; men da Omstændighederne ikke altid tillade at give dem de fornødne Forstud af Gjodning, da de tillige ere vanskelige at ploie, ere udstikkede til Rødfrugtavl, saa er det ikke til at undres over, at i tyndt befolkede Egne, uden Kapitaler og Uffætning, den sorte Brak for Beboerne er det System, som idemindste for Dieblifikket passer bedst.

Man vil maatte sige, at det blandede Græsgangssystem vilde være bedre end Systemet med uproduktive Brakjorder, fordi det idemindste vilde tillade at foruge Gjodningsmængden og formindste Arbejdsmønstrening ved en Indskräning af Ploielandet. Men ressonerer man saaledes, da glemmer man, at Talen ofte er om Jorder, hvor indre Torhed endnu foruges ved Klimaets, Jorder, som mangler Evnen til at producere Foder, og som dog egne sig til Korn, Jorder, hvor den Gjodning, som man faar af Køegelet, overskridet Verdiens af det Mereudbytte af Korn, som der vilde frembringes. Alt vel overvejet, maatte saaledes hver Gaard for at

funne gjøre Fremstmidt have nogle præiviligerede, lavstiggende Jorder, hvor det var muligt at have Enge, at dyrke Lueerne og Esparslette. Disse heldige Betingelser vilde kunne findes paa de store Ejendomme med afværende Jordsmøn; de mangle i Almindelighed paa de små Jordpagtergaarde, paa de små Amtsgaarde, som kun have et ensformigt, tort Jordsmøn.

Hvad er der da at gjøre? Abenbart maa man indskrænke Dyrkningen af Græsvoerter indenfor en bestemt Grændse og dyrke Vin, Olivens o. s. v., som i dette Klima bedre kan taale Sommerheden. Det er i Virkeligheden det, som vil stå, og d' Gasparin har fuldkommen paavist, at Frelsen for disse Egne er denne Kultur i For- ening med Dyrkning af Græsvoerter, eller, med andre Udtryk, Plantning af Trær i Vinier, idet Mellemrummet mellem dem bliver bearbejdet efter det toårige System.

Produktionsprisen paa Agerdyrkningsspro- dukter, som man har erholdt af er frisk og rig Jord, som bliver dyrket med sort Brak, henhoerer nødvendigvis til de fordelagtigste. Herunder høre mange Egne, som ere blevne inddæmmede i Algier og Sardinien, Egne, som have Frugtbarheden i sig, og ikke behove Gjodslig under de nuværende Forhold, og som af Mangel paa Befolning kun kunne underkastes en extensiv Kultur.

Paa Vilctor Emanuels Agerdyrknings-Etablissemest anvendes Trevangsdråsten; Brak-Hvede-Havre paa Jorder af første Klasse.

Her som i Rusland kommer en Lunde Hvede paa omrent 1½ Spd. Tonden.

Ejendommen bestaar af 24000 Maal, hvorfand endel bestaar af Hedestrækninger, som vare uopdyrkede paa den Tid, da Forfatteren besøgte den (1844).

Til disse Oplysninger ville vi fose, at det citerede Etablissement Agerbrug er baseret paa et godt System med 7½ til 9½ Tommer dybe Ploininge, og ikke paa det sardiniske Ploiesystem, som bestaar i at kradse Jorden op, ploie den i Biltak og samtidighedsfuldt at respekttere Stene og Rødstubber. I Algier paastaaer man ogsaa, de dybe Ploininge vilde udtorre Jorden. Belan! Vilctor Emanuels Etablissement er beliggende paa den sydlige Spids af Sardinien, under Drangens og Olivens Klima; dog gjore de dybe Ploininge Bidundere der.

Brakken bliver ligeledes anvendt i det nordlige Frankrig, men her er det især fordi den udfører mindre Arbejde, og fordi Kapital og Afscætning mangler. Den anvendes især paa sterke, lerholdige, faste Jorder som ere utilgængelige om Vinteren. Endelig er den i Maringen med billige Korupriser, og naar Jorderne ere for overgroede med Ukrudt, endnu et Middel, som det er fornuftigt at betjene sig af.

Det er de forskellige Systemer, som hidtil have søgt at erholde Jordens Produkter uden anden kraftlig Kraft end Arbejde, og som derfor have skabt det mekaniske Agerbrug. Nige,

naar de anvendes paa frugtbare Jorder, bevise de os netop derved, at Agerdyrkningssarbejdet bestandig maa staa i Forhold til Jordens Frugtbarhed, eller idemindste til Midlerne til at skabe denne Frugtbarhed, naar den ikke findes. Derfor, medmindre det er muligt at skaffe sig Gjodning udenfra, er Brakfrugtavlen, det Agerbrug, hvortil der hører megen Haandkraft, og det intensive Agerbrug ikke godt mulige for Joder-perioden, medens de blive en nødvendig Folge af de næste Perioder. Derfor bliver det ogsaa vanskeligt for Kapitalen, som uden Maadehold søger at udvile Ploiesystemet paa de fattige Jorder, at udholde Konkurrencen med gammel Stik og Brug, som baserer Alt paa Familiearbejde.

Udentvivl kan og bor man beklage sig over at se den misommelige Levemaade, hvortil saa mange Familier opstøre sig af Bonde, men det er ligesaavist, at dette trange Liv er en økonomisk Kjendsgjerning, som enhver Forbedrer maa lade gælde, naar han bestemmer sig til at træde i Skranken mod Stik og Brug i visse Egne, som ere i Skov- og Græsgangspoden. Da arbejder Forbedrerne virkelig Side om Side med Bonder, som kunne leve i Blændighed, og som, næsten uden at bryde sig om deres Mote, opnaa en saa ringe Produktionspris, som man ikke kunde have erholdt, hvis man havde anvendt Kapital, hvis man havde benyttet Dagleiere, som sit kraftig Hode, og hvis man havde alle de almindelige Udgifter, som ere uadsfillelige fra et stort Foretagende. Kort sagt, i et Land er det Utillet af Selgere, som bidrager til at ned sætte Prisen paa Godervarer, og naar tilsmed disse Selgere ere fattige, naar de for enhver Pris behove Penge, naar de ingen almindelige Udgifter have, naar hele Familien arbeider med, saa er det vanskeligt for Kapitalisten at udholde denne farlige Konkurrence.

Belan! Saaledes have ofte visse Forbedrere været stillede i forsinkede Lande. De have ikke taget tilstrækkeligt Hensyn til deres Medbejlerers Maade at arbejde paa; de have tenkt, at Indsigten snart skulde faa Bugt med Bonen; men de have gjort Negling uden Beert. Det var ikke ved Arbejdet, at de kunde seire, om de end i den Hensigt befjente sig af de mest fuldendte Instrumenter og de kraftigste Arbeitsdyr; men det var ved en videre Anvendelse af de naturlige Kræfter og af Gjodning, ved Staldgjodning mere end ved Ploining; det var ved Græsning snarere end ved Rødfrugtavl og Joder-voerter som slaaes.

3die Afdeling. — Kunstige Agerdyrkningssystemer med Gjodning.

Til denne Klasse henhøre alle de intensive Systemer, som enten ved at udlegge Jorden til Gronsvær, eller ved Ploining, og i alle Tilfælde ved Gjodslig, stræbe efter Maximum af Afgrøde. Man kan sige, at disse Systemer anvendes paa Jorder, som idemindste have naæt

Foderperioden *), paa Jorder, hvis Rente ikke kan betales uden et aktivt Agerbrug; paa Jorder, som ere beliggende i Vand, hvor Civilisationen har koncentreret alle sine Hjælpemidler og Fremskridt (Veie, Kanaler, Affærtning, Befolkning, Kapitaler, social Sikkerhed o. s. v.) Alle de Erbninger, som Bidenskaben og det industrielle Geni have gjort, realiseres af disse fulde endte Systemer. De udgjøre det moderne System i videste Betydning; de opnaa af Jordens det største Kvæntum og de mest forsæellige Slags Produkter, der tjene til Fodermiddel og andet; paa Grund af denne Mængde Produkter og deres Forskjelligartethed regulere de saavel Nations som Eierenis Rigdom; de ere den bedste Garanti mod Dyrkild; at alle Systemer anvende de endelig Befolknigen paa Landet bedst og stadtig. Man finder dem ogsaa nu i alle Dele af Europa, hvor Forbruget af den naturlige Gjødning, som ellers findes samlet i Jorden, ikke mere tillader Anvendelsen af Systemer uden funstig Gjødning.

Først Flandern, Belgien, Elsaß, derpaa England og til sidst Tyfland og Schweiz have været de Egne, hvor disse Agerdyrkningssystemer have opnaet den høje Grad af Udvilting, efterat have erstattet Brakken ved kunstige Foderværter og Radefultur. Store Mestre have berommet dem; disse Mestre hen i Europa ere Thaer, Schwerz, Hellemberg, Pictet, Yvert, Parmentier, Mathieu d'ombasle, Arthur Young, Sinclair og andre, hvis Skrifter have skjænket Agerdyrkningen deres beromte Navne.

Af alle de Folger for Agerbruget, som Klimaet medfører, er der ingen, som aabenbarer sig kraftigere end den, som har fremkaldt Fodertilproduktionen. Betragter man de Sædslister, som have flamisk Karakter, ere de næsten alle baserede paa Dyrkningen af Rodfrugter, Kløver, etaarige Foderværter og Lueerne. Nejpe ere nogle naturlige Enge benyttede dertil. Hvorfor? Fordi Plogen her kan virke under et Klima, som har en jævn Tugtighed; fordi den kan arbeide hele Året og man kan saa og hoste til enhver Tid. Gaa vi over Alperne, og standse vi ved denne til et godt Agerbrug saa udmerkede Jord i Lombardiet, hvad se vi da? Gigantiske Vandingskanaler, Enge, som slaaes tre Gange aarlig, Enge, som vandes om Vinteren, og som skulle holde Kreaturerne med Gronfoder hele 10 Maaneder af Året, tækket værer deres syv Slet.. Isle vi gjennem Piemont og besøge de destoyerre altfor sjeldne Dale, hvor det sydlige Frankrig ved at benytte sine udmerkede Hjælpefilder, vil overalt i disse Egne med Buskfultur Et forbause os, det er det Fortrin, som man i Almindelighed giver de fleraarige Foderværter, det er Dyrknugen af de naturlige Enge.

Nu vel! I denne Modærtning mellem Nord og Syd er der en inflydelsesrig Marsag, som man meget maa tage Hensyn til ved Valget af

Sædskiftet. Man forstaar, at de rene Tilhøengere af den flamiske Skole have banlyst Engen; men man vilde ikke kunne forstå, om de praktiserende Fremskridtsmænd i Syden i vartimod ikke gjorde meget store Anstrengelser, for at forøge dem paa alle Jorder, som kunne vandes.

De intensive Systemer have alle, uafhængige af Klimaet, en fælles Tendens, at gjødsle Jorden sterkst mulig. I denne Hensigt hjælpe nogle deres Gjødning; andre producere den selv, idet de opofre en Del af deres Jorder til Produktionen af Foderværter.

§ 1. Systemer med indført Gjødning.

At sælge Straet og Foderet og hjælpe en Del af deres Gjødning, derpaa gaar Spekulationen ud paa de Gaarde, som ligge paa de store Byers Opland (Radius af $\frac{5}{4}$ til 2 Mil). Derfor er Kreaturernes Nolle underordnet paa disse Gaarde. Saaledes foretrækker man i Omegnen af Paris at hjælpe Staldgjødningen til følgende Priser, som stadig stige paa Grund af Gartnerierenes Konkurrence:

Maanedlig. Dælig. Prisen paa Gjødning af en

Hest omkring 92 kr. 3 kr.
Do. Do. af en Ko 64 - lidt over 2 -

Jordens Staldgjødning leverer Paris til at anvendes alene i de nærliggende Gartnerier en anseelig Mængde Gadesnaus, Fejefarn, Lyning fra Grontorvene, som Alt henhører til hvad man kalder Gaderenovation.

Hidindtil gaar Alt sin bedste Gang; Gjødningen bliver fuldkommen benyttet. Men det er at bælle, at alle store Byer, og Paris i Spidsen, til ingen Nytte bortkaste deres Vætringjødning. Det synes, at man hidindtil ene har taget Hensyn til Menneskefrementernes Usundhed og albeles ikke til deres frugtbargjørende Evne. Og dog gives der Masser af Gjødning, som det vilde være meget let at forandre til flydende Gjødning, der ved underjordiske Ledninger funde transportereres hen til de Egne, hvorfor den var bestemt.

Den koncentrerede Handelsgjødning transporteres til større Afstande end Staldgjødningen.

(Fortsættes.)

Inlandet.

Christiania. D.D. M.M. Kongen og Dronningen, samt D.D. L.L. G.H. Prinds August og Prinsesse Louise ankom hertil Onsdags Aften kl. 6½. Fra kl. 9—11 samme Aften var Hovedstaden illumineret.

Den 5te d. M. blev D.D. M.M. Kongen og Dronningen kronede i Trondhjems Domkirke, saaledes som bestemt i et i flere Dagblade indrykket Ceremoniel, hvilket Rummet ei tillader at indtage. Højtideligheden begyndedes af det smukkeste Veir. Ifølge Trondhjemsposten var en Masse Mennesker strømmet til Byen, dog ikke saamange som man

*) At Jorden mindst giver eet Skpd. so pr. Maal, som kan slaaes.

havde ventet; vi antage imidlertid ikke at tage Feil, siger Posten, naar vi iberegnet Glaadens og Harens Mandskaber anstaar de Kroningsdagen henværende Fremmedes Antal ligesaa stort som Byens Indvaaneres.

Glaaden, der bestaar af 8 Skibe af forskjellig Størrelse, fra 4 til 10 Kanoner, ankom dertil afviste Fredag Formiddag, og fra den Tid kan man regne Kroningstidens Begyndelse; thi Hans Maj. Kongens og Prinds August's Ankomst den føres gaaende. Loverdag og derpaa følgende hørtige Aften til Stordalsbassen kan alene betragtes som en Gjennemreise. Utsaa Fredag ankom Glaaden og dens Chef Prinds Østnar, samme Dags Aften ankom H. Maj. Dronningen. En fort Tid tidligere var H. Maj. Kongen og Prinds August kommen tilbage fra Stordalsbassen og disse i Forening med Prinds Østnar møde hendes Maj. i det kgl. Palæ (Stiftsgaarden). Ligesom ved Kongens Ankomst forrettede ogsaa ved denne Anledning et af Byens Borgerkompagnier Gredvagt. Sondagen foregik Kroningen. En utallig Mengde Mennesker havde samlet sig i de Gader, hvorigjennem Toget skalde bevæge sig, dels paa de for Anledningen opreiste Gallerier, dels i vinduer, dels paa Tagene og dels paa Gaden bag det en høie opstillede Minstær. Det var et prægtigt Skue at se Processionen med dens mange brillante Uniformer, maleristiske Heroldslitter og de elegante Dametilletter loze frem ad den med rødt Klæde betrukkne Bro, der var lagt ligefra Palæet op til Kirken; men endnu værere var, kan hende, det smukke Skue, som Omgivelserne afgav; thi i hvert eneste vindu og paa Gallerierne vare pladsfæerde Damer, for en stor Del smukke unge Damer, i elegante og festlige Dragter. Inde paa Kirkegaarden med en udmarket god Udsigt lige ned ad Munkegaden var rejst en liden med Granbar smykket Tribune for de udenlandsse Minister, fra hvilken disse i deres straalende Uniformer kunde tage Processionen i Disse, inden de toge sine i Kirken bag Kornischorne indrettede sortimlige Pladser i Bestdelse. — For denne Anledning var den gamle Port mod Vest aabnet for at tæne som Hovedindgang. Som en Folge heraf maatte Toget passere gjennem de gamle Ruiner af vestre Kors og inden i dette var anbragt Gallerier med Plads for 14 a 1500 Tilsuere. Til disse Pladser var der uddelt Billetter til Publikum, uden Hensyn til Person eller Stand, Noget som Mange har følt sig indigneret over; men disse vil viistnok joen en stor Del forsones, naar de erfare, at Marsagen til denne Uddelingsmaade var den, at Vedkommende ønskede, at dette skulde ske paa en saa liberal Maade som muligt, og for at ikke den Del af Publikum, for hvem en Ceremoni som denne maatte være mest tilstaelende, ganske skulde savne Adgang. Hele vestre Kors Ruiner var besat med Mennesker paa de med rødt Klæde betrukkne Bænk. Foran Indgangen var opført en Portal, der tog sig ret godt ud; naar denne var passeret, saa man Kirken i dens hele Kroningskrud lige foran sig. Det smukke Kor med dets slanke, prægtige Buer tog sig saerdels godt ud, esterat det ved den foretage Islandsretelse var blevet befriet for den i Marenes Rob paaklinede Massé Kalk og Kjønrog. Foran Alteret var en

Krone opreist, ved hvilken Ceremonierne skulde føres gaa, og nogle Skridt deraf var, en paa hver Side, tvende Kronhinde reiste, under hvilke Deres Majestæter toge Sæde ved deres Indtrædelse i Kirken. Møgle sag Skridt fra Kongens Blads Stode, forgyldte Vanestole for Prindsene Østnar og August. En temmelig stor Plads optoges naturligvis til Ceremonien og af Høffets Besjente samt de holere Embedsmaend, der assisterede demed. Denne Del af Kirken var saerdels smugfuldt dekoreret med rige rode Drapperier med Guldfrynser etc., samt de store Byers Vaabenmaerk. Nedenfor denne var paa Skibets begge Sider amfiteatralst opført Bænke for Processionens Medlemmer, og i Stedstilbene samt nordre Tverstik var anbragt Bænke for Tilsuerne. For Sangerne var et Galleri udbygget fra Orgelet, hvilket var smukt oppudset og rigt drappet med rødt Fløjl med Guldfrynser og det norske Vaaben i Guldbroderi. Det var en storartet Pragt, og da man havde bænket sig i Kirken, saa den hele Forsamling næsten eventyrlig og feagtil ud under Kirkens alvorlige Buer. Musiken var gribende og det vilde være forgjeves gjennem Ord at give Esferen Indtrykkel af den storartede Indvielse. Efterat Processionen havde fulgt Majestæterne tilbage til Palæet oploftes den. Om Aftenen opvartede Byens Sangforeninger, esterat de ved en Deputation havde komplimentteret Majestæterne, disse med Sange.

Morgenbladet for den 12te d. M. meddeler følgende: Det er vel en af de mest velkomne Undersøgelser viere Glendomsmaend kunde modtage, at Hypothekbanken har affluttet et Laan paa en Million Spd. Derved vil der blive Pantelaan at erholde paa Vilkaar, som vi maa anse for rimelige, eller til en Rente af omrent 5 pEt. Efter hvad vi have erfaret sogte to af Hypothekbankens Direktører isommer under deres Ophold i Kjøbenhavn til forskjellige Tider at indlede et Laan, og Hypothekbanken erholdt ogsaa for en Tid siden fra Mr. J. P. Suhr et Tilbud paa 92 pEt. Netto for 4½ pEt. Rente, hvilket Tilbud dog Pluraliteten af Dissektionen og Regseringen aflagt. Derimod gik de ind paa at afflutta et Laan paa en Million imod en Række Obligationer lydende paa 4½ pEt. Rente til en Kurs af 96½ og 2 pEt. Provisiob, altsaa Netto 94½ pEt., der vil svare til omrent 90 pEt. for 4 pEt. rentebarende Obligationer. Disse Vilkaar ere nu antagne, saaledes at af dette Laan udbetales Laangiverne fix ⅔, men tage ⅓ Del i Opposition. Foruden Suhr skulle ogsaa Nationalbanken og Privatbanken i Kjøbenhavn være interesserede. Nogen officiel Afslutning har endnu ikke fundet Sted, men Parterne ere enige i Hovedsagen og handle fun om Udbetalingmaaden.

Vi anse dette Laan for efter Omstændighederne ret fordelagtigt, og vi haabe at det megetigen vil bidrage til at lette det Betryk og den Pengeknibe, som nu i langere Tid har forurensigt de fleste Forretninger. Med et saadant forsædeligt Negveir,

som vi havde igaard, og saa siden Varmen, som der er i Aften, er det desværre et befrygtet, at Hostens Udbald kan give et Mindrendbytte af ikke langt under en Million, og naar denne mislige Host skulde have forøget Pengemængelen uden nogen Hjælp udenfra eller nogen forøget Afgang til Laan, er det ligefrem, at Noden vilde have været og blevet mere følelig end hidtil. Laanet maa dersør for Gien-domstænd og for al Virksomhed i Landet være meget velkommen; vi kunde have onsket det fordoblet, men i vores Forhold er en Million Species heller ikke nogen lidens Sum.

— Det i Chicago udgivne svenske Blad „Hemlandet“ for 20de Juni siger: „Norske Emigranter vedblive at ankomme i stor Maengde. I Onsdags ankom et Selskab paa omkring 400, hvoraf de fleste gik nordvestover til Stægtninge og Bekjende. Størstedelen var fra Bos og Valders. De havde indskabet sig i Bergen og var landede i København. Sejreisen varede i 23 Dage. Et Selskab paa 200 ankom i Søndags, 260 af dem var gaaede ombord i Stavanger og efter en Maaneds Sejreise landet i København, hvor et halvtreds hundrede af dem blev tilbage, dels paa Grund af Sygdom og dels af Mangsel paa Penge. Kartoflets Navn opgav de imidlertid at være Helvetia, og de synes dersør at maatte være gaaede ud fra Drammen. Som i Mandags fikslude de afgaa til Iowa og Minnesota. Efter deres Udsag i skal et andet Skib fra Stavanger være landet i København med 400 Emigranter samme Dag de steg island, og disse ventedes hid igaard. Endnu et andet Kartofl, Nordlyset, fra Christiania, var paa vejen med omkring 400 Emigranter.

Drammen, den 8de August. Ved Dyrlæge Lambrechts's Foredrag den 3de dennes paa Kvæstefjeldet Nudstoen mødte kun saa Tilsborere, i Mjøndalen ingen. Ved hans Foredrag i Høngsfund den imod Søndags Eftermiddag fremmodte en Maengde Meimesser vist ikke mindre end 400 af begge Kjøn. Publikum fandt sig saerdeles tilfredsstillet ved hvad det hørte. Et Bevis paa den Interesse, Hr. Lambrechts's Foredrag valgte hos Elveringsfolket, var den over, hvormed hans i Dagbladene med Nos omtalte Bog om Husdyrenes rigtige Udbalg og Behandling blev kjøbt. Det er ikke umuligt, at Hr. Dyrlæge Lambrechts senere i Host efter gør en Tur til Eker, navnlig til Bingen, hvorfra han har saact Brev fra en ung, flink Jordbruger, Anders Løbben, i hvilket bemerked, „at Sanden nu er vakt og at Almuen paa den Kant begynder at inde i Mytten af at høre et letfatteligt Foredrag om den saa rigtige Del af Landbruget — Husdyrenes rigtige Behandling og Stel.“ Igaard holdtes Foredrag paa Høg i Eier og efter hvad vi have hørt skal Hr. Dyrlægen senere til Roskilde og Hørnum. Det er dog besynderligt, at man ikke ved Averksemens eller blot ved en simpel Melding til vor Byens Bladets Redaktioner eller Udgivere gør Publikum bekjendt med, naar Foredragene paa de respektive Steder i vor Omegn skulle holdes. Man kommer og gaar herigjenem, som om vi set ikke er mere til. Vi tor dog paa Byens Begne seare for, at en hel Maengde her holder en stor Interesse for den rigtige Materie, som Hr. Lambrechts behandler, og

vi er ganske forvisset om, at hvis han holdt et Foredrag her, hvor Mange ere Fordeler og endnu flere holde Kreature, vilde det ikke mangle ham paa Tilsborere.

— den 9de August. Man påstaar, at paa Grund af den svære Sne i Vinter og den i helse denne Sommer indtrufne store Nedbyrd, uden at der har fundet nogen Neutralisation ved Varmen St. d. viser sig en mærkværdig Fugtighed og Tunghed hos de fleste Gjenstande, som kan underkastes Vægt. Folk, som ere vant til at bringe Ho og lignende Artilleri til torske her, forsøk, at de samme Vogn, som de brugte ifør, er saa ea. 3 a 4 p. Et. tunger. Selv har vi bragt i Elsaring, at Hjælster langt vænkesligere end for ved Fraktion antændes. Cigarer har man endog ondt for at saa til at brenne, saa at Politiet for Faren Skyld ikke behover at unga sig saa meget. Relativt til Fugtigheden og den dermed forbundne Kjølighed påstaar der, at man ser om Aftenen i et saa mærkværdigt År som dette maa være meget forsigtig i sin Klædedragt, og det vilde være interessant og nyttigt, om en af vores kundskabsrigte Læger vilde oplyse Folket i saa Henseende.

Fredrikshald, den 11te August. Et markværdigt udstigt Virke har saagodtsom i hele Sommeret høftet paa disse Kanter; thi naar undtaget en 8 a 14 Dage ved St. Hans Tid har her næsten dagstot faldet i mere og mindre Grad Regn forenet med en i Forhold til Aarstiden markelig Kjølighed. Høst er af denne Grund paa langt nærf kommet i Hus, ikke engang i den nærmeste Omkreds af Byen, sjællot vi er i Midten af August, saa det desværre idetmindste for Dæklet ser mindre gunstigt ud for Landmanden. Paa Baars saavelsom Høststeden har dette vaade og kolde Veirigtig ogsaa, som naturligt er, haft en mindre god Virkning, saasom al Vegetation er bleven forkuet, og navnlig har Havres og Bygssaden paa mange Steder antaget denne gulvibne Farve, der er cindommelig for den forkyndte Sad. Augsæden har lidt samme Skæbne; paa lavtliggende og magre Jorder er kun blotte Straa, tynd og smaaaxet; paa mere veldyrkede og frælliggende Marker tegnede den sig vistnok nogenslunde godt, men det forferdelige Hagel- og Regnsskyld, som i forrige Uge rasede her, har paa mange Steder knækket Straact og lagt den saaledes til Leie, at den vænkeslig vil kunne reise sig igjen. Til disse for den stakkels Landmand mindre gunstige Omstændigheder kommer ogsaa en anden, nemlig den saakaldte Stiv- og Benbrudsdyge blandt Kreaturerne, hvorfra paa nogle Steder flere skal være angrebne.

— Til Udgangen af Juli Maaned er passeret Kanalen i Stenselven:

16,223 Tyler Sauglommer, 224 Do. Husmer, 335 Do. Bjæller, 2401 Do. Blanker, 263 Do. Bord, 226 Do. Baghus, 18 Høne Bed, 13 Dr. Poteter, 36 $\frac{1}{4}$ Do. Sild, 7 Do. Salt, 46 Do. Korn, 1700蒲. Kaffe og Sukker, 2482 Poteter Øl, 302 Dr. Kalk, 21,250 Mursten, 79 Skips-pund Jern, 6 $\frac{1}{2}$ Kiste Spiger, 19 Bastepramme, 99 Baade, 241 Personer.

Slusningen begyndte i dette Aar først den 20de Mai paa Grund af den usædvanlig store Flom.

Nederland.

Italien. Fra Genua meldes under 14de d. M. at 8000 Mand under Garibaldis personlige Kommando om Natten til den 10de d. M. ere landede ved Reggio paa den neapolitanse Kyst.

— Fra Neapel meldes den 7de, at Fremmedregimenterne stadigt blive forsterkede og have snart en Styrke af 10,000 Mand. Foruden ovennævnte 8000 Mand under Garibaldis Anførelsel, skulle et Antal Garibaldister nogen Tid i Torveien være landet i Calabrien for at organisere en Opstand i Bjerg-egnene. De fremmede Gesandter have bragt deres Familier ombord paa Krigsslibene.

— Et Cirkulare fra den sardiniske Regjering opfordrer til Oprettelsen af et frivilligt Korps.

Tyskland. Fra Berlin meldes, at Østrig har opgivet Ideen om at forde Garanti for Venetiens ikkede-større er man kommen til fuldstændig Forståelse i den Sammenkomst, som i Doplitz har fundet Sted imellem Prindsregenterne af Preussen og Keiseren af Østrig m. fl. Østrig vil alene bestaa Kampen mod hele Italien, hvis det bliver angrebet. Preussen vil overholde et strengt Ikke-interventionsprincip. Skulde alligevel andre Størmagter blande sig i Kampen, vil Tyskland give Østrig Bisstand.

— Ifølge Constitutionel skal Østrig have truet Sardinierne med, at det vil understøtte Neapel, hvis Garibaldi iværksætter sin Landgang. Da denne Landgang nu er foregaaet, saar man se, om Østrig vover at iværksætte sine Triddler og indløse sine store Ord.

Tyrkiet. Fra Damaskus meldes under 4de d. M., at den fra Konstantinopel ankomne tyrkiske Embedsmand Huad Pascha har fangssat over 400 af Deltagerne i Myrderierne. De Skyldige ville blive domte af et af Huad Pascha udnaavnt overordentligt Raad og strax henrettede. En stor Del af demne Kostbarheder er konfiskeret. Arrestationerne have fundet Sted uden Svardslag. Nu siges den største No at herske. Tropperne skulle vise sig paas-lidelige.

— Fra det europæiske Tyrki meddeles, at man daglig venter et Udbud af den tyrkiske Hanatisme mod de Christne, hvilke der intetsteds ere sikre for i næste Døbelik under en almindelig Opstand at blive myrdede.

— Den montenegrinske Fyrste Danjelo er blevet myrdet af en Montenegriner.

Subskribenter og Subskribent-samlere, som har modtaget „Gaards-regnslab for den norske Bonde af Schröder paa Bøll,” og ei indsendt Betaling for samme, anmeldes om

straks at indsende Betalingen un-
der Adresse Bogtrykker Fabritius's
Kontor i Christiania.

Dyrskue.

Det forhen annoncerede Dyrskue, der kun vil omfatte Hækreaturer og Svin, bliver, hvis et tilstrækkeligt Antal Dyr anmeldes, afholdt af Akershus Amts Landhusholdningsselskab paa Blafjær Skandse Mandagen den 24de Septem-
ber Kl. 8 Formiddag, inden hvilken Tid de ind-
meldte Dyr have at fremmøde. Hækreaturerne
maa medbringe Slave og Baard, for Swinene
vil der være særlige Indbegningerne. For Dy-
renes Foder under Dyrhøvdedet ved Skuet vil der
blive forret. De, der velvilligen fremfører Dyr,
anmeldes om at indmelde samme, med Opgivende
af dets Alder og om det ved noget foregaaende
Dyrskue har erholdt Præmie, inden den 9de Septbr. forsinkende, til En af Hr. Pro-
prietarer Nasgaard, Nordlie i Sorum, Agronom
Boyesen i Christiania, Dyrlege Thesen, Nas
Centralinstitut, eller til Undertegnede.

Ablidsø pr. Christiania, 3de August 1860.

N. Weflezen.

Drainspor,
bedste skotske, fra $1\frac{1}{2}$ " til 6" Diameter og af 15" Længde sælges hos
F. Berven,
Kirkegaden No. 1.

Gaarden Overbye i vestre Toten, beliggende
3/4 Mil fra Gjovik, af Skyld 6 Daler 3 Ørt
20 H, der har et Areal af 80 Maal Ågerland,
500 Maal Slaatteland og 720 Maal, som be-
nyttes til Havnegang, men godt stiftet til Dyr-
ning, foder 20 Sfr. Storfæ, 5 Heste og 40
Sfr. Smiaafæ, har 2 Husmandspladse, er til
Salg med eller uden nærværende Aars Nyling
paa meget moderate Betingelser, og kan om
onskes strax tiltrædes. Næstefølgende behage at
henvende sig til B. Engebretsen, der bor paa
Stedet.

**En af de betydeligste Skoveiendomme
i Solør**

er i Lovet af en Maaneds Tid til salgs. Den ligger $\frac{1}{2}$
Mil fra Glommen og stoder lige til Kjøbmandsflod-
ningen, saaet alle Flodningsomkostninger undgaaes. Sko-
ven er værteligt, uden Torgran og Driften meget let.
Der kan strax huges flere tusinde Klyster Kjøbmands-
tommer. Salget er overdraget til
Procurator Rasch.

Ægte peruanisk Guano.

Ny Forsyning af Peru Guano i Sælle paa
omkring 160 Pund er igjen ankommet til Under-
tegnede. Prisen er som forhen 3 Spd. 16 H pr.
100 Pund.

Christiania den 24de Juli 1860.

Joh. P. Olsen,
Skippergaden No. 4.

En Eiendom omtrent $\frac{1}{2}$ Mil fra Christiania, indeholdende omtrent 350 Maal, er til salgs. Eiendommen sælges også i Parceller. Hele Kjøbesummen kan blive staaende i Eiendommen
Jac. Nandrup,
No. 15, Østre Gade.

En mindre Landeindom i Nærheden af Christiania (cirka 160 Maal opdyret Jord) er, saafremt Handel strax kommer i stand, billig til salgs ved
Jac. Nandrup.

En Eiendom i Maridalen med Huse for en konditioneret Familie og indeholdende cirka 400 Maal veldyrket Jord er opgivet mig til salgs.
Jac. Nandrup.

En Stykke opdyret Jord paa 70 a 80 Maal med aldeles fortrinlig Udsigt over Christianiadalen og Maridalsvandet, særdeles tilfældet til Anlæg af Lystpark, sælges billig ved
Jac. Nandrup.

En Eiendom i østre Akker paa omtrent 300 Maal veldyrket Jord, med aldeles udmerkede Huse og med Skov, som afgiver en Del til salg, er fortiden billig til salgs ved
Jac. Nandrup.

En større Skovetiendom, som afgiver flere Tusinde Tylter Tommer, beliggende i Nærheden af godt Basdrag og med Saugbrug med Aargangs Vand er til salgs ved
Jac. Nandrup.

En mindre Eiendom ved Vormen, omtrent 200 Maal opdyret Indmark, sælges ved
Jac. Nandrup.

En i Rommedal smukt beliggende Eiendom paa henved 13 Skyddaler, med udmerkede Jord og smukke Huse, sælges billig ved
Jac. Nandrup.

En Eiendom ved Christianiafforden, hvortil den stoder i en Streækning af omtrent 1000 Aken, med omtrent 130 Maal Jord, foruden Skov og Havnegang, beliggende $\frac{1}{2}$ Mil fra Christiania, sælges ved
Jac. Nandrup.

Gaardparten Ulsrud af Skyld 1 Daler 1 Ort 23 Skill., beliggende omtrent $\frac{1}{8}$ Mil fra Christiania Torv, er billig til salgs. Den dyrkede Jord udgør cirka 130 Maal. Husene ere meget gode og Adgangen til Gaarden let. — Liehaberne anmodes om at henvende sig til Cieren, Pars Svendsen Bryn, som bor paa Steget eller til
Jac. Nandrup.

En lidet Skovpart i Haftebalen er i disse Dage billig til salgs ved
Jac. Nandrup.

Beholmen, en Ø i Storelven ved Dieren, paa omtrent 100 Maal Engeland, er billig til salgs. Den vilde være meget tjenlig for Læstehandlere.
Jac. Nandrup.

En velbrugt Eiendom i Het paa flere Hundrede Maal dyrket Jord og med udmerkede Huse er i disse Dage opgivet mig til salgs.

I Mangel af Salg er Cieren villig til at bortbytte Eiendommen mod en Gaard i Christiania eller en mindre Landeindom i Nærheden deraf.
Jac. Nandrup.

Omtrent 100 Maal veldyrket og smukt beliggende Jord $\frac{1}{8}$ Mil fra Christiania sælges billig ved
Jac. Nandrup.

En med aldeles nye Huse forsynet Eiendom paa omtrent 200 Maal letbrugt Jord, beliggende henved $\frac{1}{2}$ Mil fra Christiania Torv, sælges billig ved
Jac. Nandrup.

En betydelig Landeindom i Edsberg paa over 15 Skyddaler og indeholdende cirka 1500 Maal dyrket Jord, er saafremt Handel kommer i stand i løbet af 1 Maaned, meget billig til salgs. Gaarden foder 10 Heste og cirka 50 Kør og har udmerkede Huse, som er assurerede for 4700 Spd., foruden et nyt opført fuldstændigt Mollebrug med Aargangs Vand. Eigeledes tilligge en Del Pladse, som svarrer $\frac{1}{2}$ Mil og Arbeitsdage. Naar Noget betales kontant, kan Resten af Kjøbesummen blive staaende i Eiendommen med 20 a 25 aarlige Abdrag. — Man behage at henvende sig til Undertenede, hos hvem Kart over Eiendommen er beroende.
Jac. Nandrup.

En Byeindom paa cirka 100 Maal, med udmerkede vel indrettede Huse, assurerede for henved 10,000 Spd., er billig til salgs. Eiendommen har en aldeles fortrinlig og meget produktiv Jordbund, en smuk Beliggenhed og en betydelig Frugt- og Urtehave. Eigeledes tilligge Sandtag, som aarlig giver en betydelig kontant Indtægt. Eiendommen kan ved Udskyftning til Byggetomter udbringes til langt mere end hvad der nu forlanges for den. Man henvende sig til
Jac. Nandrup.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 4½ a 5 Spd.

Rug, 17 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ a 4 Spd.

Bog, 15 $\frac{1}{2}$ a 17 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$.

Havre 2 Spd. a 11 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersoisk 4 Spd. 36 a 4 Spd. 48 $\frac{1}{2}$.

Rug dansk 19 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ a 4 Spd.

Bog 2rabitg 18 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ a 19 $\frac{1}{2}$.

Eter 4½ a 5 Spd.

Hvede 6 $\frac{1}{2}$ Spd. a 7 Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjøbm. 6 Spd. pr. Eb.

Sild, stor Wld. 5 a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Eb.

Sild, smaa do. 4½ a 5 Spd. pr. Eb.

Sild, stor Christ. 18 a 20 $\frac{1}{2}$ pr. Eb.

Sild, smaa do. 13 a 15 $\frac{1}{2}$ pr. Eb.

Storflet 1 Spd. pr. Bog.

Wibdælset 3 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Smælset 3 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Nobskær 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Folgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.